

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 269/2010-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., B., zastúpenej JUDr. G. H., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob/289/2008-49 z 2. apríla 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo/21/2009 z 28. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2011 doručená sťažnosť J. H., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob/289/2008-49 z 2. apríla 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obdo/21/2009 z 28. októbra 2010.

Zo sťažnosti vyplýva:

«Dňa 18. 08. 1997 bola spoločenskou zmluvou založená verejná obchodná spoločnosť T. v. o. s., B., ktorá bola dňa 29. 10. 1997 zapísaná do Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sr, vložka č.: 385/B (ďalej len „spoločnosť“ alebo „T.“). Ako štatutárny orgán spoločnosti bola zapísaná pani J. H... Pani J. H. bola zároveň poverená aj obchodným vedením tejto spoločnosti...

Na podnet spoločníkov spoločnosti – M. a E. Š. boli v roku 2007 zrealizované sporné zápisy spoločnosti v obchodnom registri. Konkrétne dňa 5. 9. 2007 bol vykonaný nezákonný zápis zmeny štatutára spoločnosti (v zmysle údajného uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti uvedených spoločníkov spoločnosti zo dňa 28. 8. 2007), pričom dňa 21. 12. 2007 bolo vykonaný ďalší nezákonný zápis (na základe uznesenia údajného valného zhromaždenia uvedených spoločníkov spoločnosti zo dňa 13. 12. 2007), a to ohľadom zmeny spôsobu konania štatutára spoločnosti. S poukazom na skutočnosť, že nebola platne zmenená spoločenská zmluva spoločnosti, nemohla byť ani platne odvolaná sťažovateľka z pozície štatutárneho orgánu spoločnosti rozhodnutím údajného valného zhromaždenia spoločnosti zo dňa 28. 8. 2007. Uvedené sa analogicky vzťahuje aj na zmenu spôsobu konania štatutárneho orgánu spoločnosti, ktorá bola vykonaná zase uznesením M. a E. Š. zo dňa 21. 12. 2007. Jediným podkladom pre zmenu tak v osobe štatutára spoločnosti, ako aj v spôsobe konania štatutára spoločnosti je platná zmena existujúcej spoločenskej zmluvy spoločnosti, a to súhlasom všetkých troch spoločníkov spoločnosti, čo však jednoznačne nebolo splnené. Preto sa sťažovateľka podaním zo dňa 9. 11. 2007, doplneným podaniami z 12. 12. 2007, 7. 1. 2008 domáhala začať konanie vo veci dosiahnutia zhody zápisu údajov v obchodnom registri so skutočným stavom, a to konkrétne údajov týkajúcich sa štatutárneho orgánu a spôsobu jeho konania za spoločnosť T. v. o. s...

Súd prvého stupňa potom čo uznesením zo dňa 11. 4. 2008 začal konanie o dosiahnutie zhody zápisu v obchodnom registri so skutočným stavom pri spoločnosti

T. v. o. s., následne svojím uznesením č. k. 36 Exre/250/2007-31, Sr 385/B, zo dňa 17. 9. 2008 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol tak, že pri obchodnej spoločnosti T... sa vymazáva z obchodného registra štatutárny orgán M. Š..., vznik funkcie 28. 8. 2007, ako aj sa vymazáva spôsob konania M. Š. v mene verejnej obchodnej spoločnosti a zapisuje sa do obchodného registra:

Štatutárny orgán: spoločník: J. H... , vznik funkcie: 1. 1. 1998

Spôsob konania v mene verejnej obchodnej spoločnosti: V mene spoločnosti koná a podpisuje štatutárny orgán J. H. samostatne s výnimkou záväzkov, ktorých celková hodnota je vyššia ako 50 000,- Sk, v uvedenom prípade je nutné splnomocnenie ostatných spoločníkov...

Prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že do dnešného dňa nedošlo k zmene pôvodnej spoločenskej zmluvy spoločnosti zo dňa 18. 8. 1997, a preto je potrebné zosúladiť stav zápisu štatutárneho orgánu spoločnosti a spôsob jeho konania v obchodnom registri so skutočnosťou. Štatutárnym orgánom spoločnosti je v zmysle prvostupňového rozhodnutia J. H., keďže touto funkciou ju poverila existujúca a nateraz platná spoločenská zmluva spoločnosti. Spoločenská zmluva môže byť zmenená len so súhlasom všetkých spoločníkov spoločnosti...

Voči prvostupňovému rozhodnutiu podal M. Š. ako údajný štatutárny orgán spoločnosti odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) svojím uznesením zo dňa 2. 4. 2009, č. k. 3 Cob 289/2008-49, rozhodol tak, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I, č. k. 36 Exre/250/2007-31, Sr 385/B, zo dňa 17. 9. 2008 zrušil a konanie zastavil, pričom tiež rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania...

Voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 9. 2008 bolo zo strany sťažovateľa podané dňa 21. 5. 2009 dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd rozhodol o tomto dovolaní uznesením zo dňa 28. 10. 2010 tak, že dovolanie voči napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zamietol, žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil s názorom Krajského súdu v Bratislave.»

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd rozhodol „v rozpore s ust. § 221 OSP, ktoré oprávňuje odvolací súd rozhodnutie zrušiť a konanie zastaviť iba v taxatívne vymedzenom okruhu prípadov...“, a „... týmto konaním a rozhodnutím súdu bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a taktiež porušené právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 dohovoru.“ Okrem toho „došlo aj k procesnému pochybeniu a nesprávnemu právnemu posúdeniu celej veci zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Krajský súd v Bratislave protizákonne rozhodol, že na základe zápisnice údajného valného zhromaždenia verejnej obchodnej spoločnosti, na ktorej neboli prítomní všetci spoločníci a nedošlo na ňom ani k zmene spoločenskej zmluvy, na ktorú by podľa zákona boli oprávnení iba všetci spoločníci, bola sťažovateľka v priamom rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka o verejných obchodných spoločnostiach a taktiež v rozpore s platnou spoločenskou zmluvou odvolaná z funkcie štatutárneho orgánu, napriek tomu, že sa na predmetných valných zhromaždeniach nezúčastnila a tým pádom je jednoznačné, že nemohlo dôjsť ani k platnej zmene spoločenskej zmluvy, ktorou by bola z funkcie štatutárneho orgánu tejto verejnej obchodnej spoločnosti odvolaná. Najvyšší súd Slovenskej republiky však toto rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ktoré je v priamom rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka týkajúcimi sa verejných obchodných spoločností, potvrdil a dovolanie sťažovateľa zamietol, pričom podľa nášho názoru došlo k opätovnému porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a porušovaniu práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 dohovoru, nakoľko zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci – bez ohľadu na jej prípadnú obtiažnosť – predstavuje nielen jednu zo základných podmienok pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je tiež jedným zo základných znakov ústavne ustanoveného postupu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv. Preto prílišná formálnosť alebo povrchnosť dôkazného konania je v rozpore s ústavnými princípmi právneho a demokratického štátu.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhodnotil konanie Krajského súdu v Bratislave ako protiprávne, zaujal týmto konaním chybný právny názor a svojím uznesením o zamietnutí nášho dovolania potvrdil protiprávnosť rozhodnutia Krajského

súdu v Bratislave, čím jasne porušil sťažovateľovo právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj právo na spravodlivé súdne konanie.“

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd právoplatným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. 4. 2009, sp. zn. 3 Cob/289/2008-49 a právoplatným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 6 Obdo/21/2009, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. 4. 2009, sp. zn. 3 Cob/289/2008-49 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 6Obdo/21/2009, zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v prvom rade považoval za potrebné ustáliť, porušenie akých základných práv a slobôd sťažovateľka namietala. Sťažovateľka námietku porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy do návrhu na rozhodnutie (petitu), ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný, nezahrnula a ani osobitne neodôvodnila, preto sa ústavný súd touto námietkou nezaoberal a prerokoval len námietku porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv uznesením krajského súdu č. k. 3 Cob/289/2008-49 z 2. apríla 2009, ústavný súd dospel k záveru, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie

ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

V danom prípade sa sťažovateľka ochrany svojich základných práv a slobôd vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu domáhala podaním dovolania, o ktorom najvyšší súd aj rozhodol, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Z rovnakého dôvodu ústavný súd odmietol aj sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo/21/2009 z 28. októbra 2010.

Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľky, že najvyšší súd ako dovolací súd v konaní podľa § 200a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom spoločnosti T., v. o. s., *„nevyhodnotil konanie Krajského súdu v Bratislave ako protiprávne, zaujal týmto konaním chybný právny názor a svojím uznesením o zamietnutí nášho dovolania potvrdil protiprávnosť rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, čím jasne porušil sťažovateľovo právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj právo na spravodlivé súdne konanie“*.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom na ich rozhodnutie.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 231/04, I. ÚS 4/00 a iné).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. US 13/00, IV. ÚS 43/04 a iné).

Podľa ustanovenia § 132 OSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Dovolací súd sa stotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že v priebehu konania o zhode neboli ex offi zistené ani predložené žiadne nové skutočnosti, ktoré by nastali po vykonaní resp. zapísaní zmeny uznesením sp. zn. 9 Re/1308/2007 4. septembra 2007 a rozhodnutia zo 14. decembra 2007, sp. zn. 5 Re/1516/2007.

Navrhovateľka nepreukázala na súde I. stupňa a ani v odvolacom konaní splnenie podmienky začatia konania o zhode v zmysle ust. § 200a O. s. p., t. j., že sa má dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom, keďže po právoplatnosti rozhodnutí registrového súdu sp. zn. 9 Re/1308/2007 zo 4. 9. 2007 a rozhodnutia sp. zn. 5 Re/1516/2007 zo 14. 12. 2007 nedošlo ku žiadnym právnym skutočnostiam, ktoré by vyžadovali podanie návrhu resp. podnetu na konanie o zhode v zmysle ust. § 200a O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie zamietol, keďže v predmetnej veci nie sú dané dôvody dovolania a nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť a to podľa § 243b ods. 1 O. s. p.“

Ústavný súd zároveň vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 31/07, I. ÚS 145/2010, II. ÚS 103/09). Dôvody odmietnutia dovolania sú v napadnutom uznesení najvyššieho súdu formulované stručne, ale sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutočnosti, že neboli splnené podmienky dovolania tak, ako to predpokladá § 237 v spojení s § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (obdobne III. ÚS 286/08, I. ÚS 258/09). Najvyšší súd neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, vecou sa zaoberal a pri skúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že v posudzovanom prípade absentujú predpoklady prípustnosti súdneho prieskumu na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do detailov uvádzaných účastníkmi konania (m. m. III. ÚS 222/08, IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd vzhľadom na uvedené odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľkou, ktoré sa vzťahujú na rozhodnutie vo veci samej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2011